

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
pe 1/2 de an 5 cor.
România și străinătate pe an 14 fr.
pe 1/2 an 7 „

Manuscrisele se adresează redacțiunii
„Foaia Diecezană” iar banii de prenumăra-
riune și inserțiuni administrațiunii „Tipo-
grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri,
edict etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
până la 150 de cuvinte 7-50 cor., până la 200
de cuvinte 10 cor., de aci în sus 12 cor

Pareneză

rostită în biserica ortodoxă-română din comuna
Săcul la 18 Noembrie 1918.

„Aceasta este ziua, care a
făcut-o Domnul să ne bucurăm și
să ne veselim întruansa!”
Penticostarului.

Iubiți creștini!

Sunetul clopotelor sf. biserici românești din dealurile și văile, șesurile și colinele Carpaților din părțile ungurene, din scumpul nostru Banat și din toate ținuturile locuite de suflare românească ne umple ochii de lacrimi de bucurie, ne face să săltăm sufletește vestindu-ne, că călindarul poporului român și-a îmbogățit numărul zilelor scrise cu litere roșii cu praznicul de azi. Falnicul și scumpul nostru steag, tricolor cu maiestrosul său falfăit ne dovedește, că astăzi prăznuim reînvierea noastră, mântuirea neamului românesc. Sfântă și scumpă e pentru noi ziua aceasta, drept-ce cade-să azi, că amăsurat fermecătoarelor noastre cântări bisericești dela ziua Învierii Dnului nostru Iisus Cristos, dela sf. Paști: să ne bucurăm și să ne veselim.

Și cu adevărat, căci poporul nostru în trecutul său de aproape 1800 de ani numai zile senine n'au avut. Înaintașii noștri și noi până acum am fost mai rău tratați decât sclavii din vechime. Am fost robiți sufletește și trupește de asupritorii noștri în modul cel mai tiran. Ocarătu-ne-au, bajocoritu-ne-au și huiduitu-ne-au în chipul cel mai neomenesc! Înfundat-au cu noi închisorile lor, pedepsitu-ne-au cu fel și fel de pedepse în bani, apăsătu-ne-au umerii noștri cu dări aproape nesuportabile numai și numai din motivul că ne-am iubit legea și limba mai mult decât pe noi înșine și astfel n'au putut să ne schimbe firea de Român. În vorbirea lor mers-au asupritorii noștri până la acel grad de răutate, că nu ne-au cruțat chiar nici locurile sfinte.

Noi însă cu credință tare în ajutorul lui Dumnezeu și în dreptatea noastră, deși de mii

de ori pânea de toate zilele în lacrimi ne-am udat-o, deși am sângerat cu miile asemenea mucenicilor bis. creștine, nici odată n'am desnădăduit, dar nici nu ne-am tras îndărăt dela nici o jertfă pentru lege și neam și astfel am ajuns că în urma acestei țării a poporului românesc, a acestei credințe și nădejdi, că astăzi cătușile ruginite a le robiei noastre de un șir lung de veacuri s'au sfărmat și astfel de acum înainte numai suntem robii nimănui: suntem noi înșine stăpâni pe legea, limba, viața și avutul nostru. De azi înainte nu asupritorii noștri, ci noi înșine ne vom întocmi viața și ne vom croi viitorul și soarta noastră și a urmașilor noștri.

În aceste clasuri peste 1000 conducători și adeverații deputați ai neamului românesc din toate ținuturile noastre adunatu-s'au la Alba-Iulia, cetatea bravului Mihai Viteazul, ca să decreteze prin hotărârea lor libertatea noastră, neatârănarea de nimeni și voința, că toți Românii voiesc de acum înainte să fie uniți într-o țară sub o stăpânire și conducere și astfel să aducă la îndeplinire „visul de al cărui dor ne-au murit părinții și strămoșii”.

Dacă în aceste momente de prăznuire mă gândesc la timpul războiului de mai bine de 4 ani, mă gândesc la șiroaiele nescădate de lacrimi la greutățile, suferințele și durerile noastre, mă gândesc la pierderea celor mai buni ai noștri, căzuți pe multele câmpuri de luptă nu pot zice acum altceva, decât: opriti-vă lacrimile și durerile! Din ele și din mormintele eroilor noștri ne-a răsărit libertatea, care va pune fundamentul viitorului, fericirii neamului; pentru acestea jertfe vă vor binecuvânta fiii, nepoții și strănepoții. Mângăiați-vă! Cătră voi zice Domnul prin cuvintele sf. Scripturi: „O poporul meu! pe tine nu te voi nimici; sfărâma-voi jugul tău și voi rupe cătușele tale, largi-voi hotarele tale...”

În fine ca preot creștin mă adresez voaună și vă zic: iertați în aceste zile mari toate pentru învierea noastră națională și ziceți fraților și celor-ce ne-au urât pe noi!

Ca român nu pot să fac altceva decât să vă pun înainte cuvintele din versurile imnului nostru național:

„Români din patru unghiuri! acum ori niciodată
Unită va în cuget, uniți-va în sămțiri!

Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.“

Dimitrie Soceneanțu
capelan.

Credința și viața părinților noștri

I

Iubiți cetitori creștini! Cetiți cu aceeași dragoste sirele acestea cu care a fost scrise pentru binele vostru și al copiilor voștri. Voese anume să vă vorbească despre o comoară scumpă și dădătoare de viață, care însă nu este îngropată sub cutare zid ori pom bătrân, ci zace chiar în inimile voastre ale tuturor, uitată și nebagată în seamă.

Comoara aceasta prețioasă, pe care trebuie spre folosul și spre binele nostru să o ridicăm din uitare și să o sădăm în mijlocul inimilor noastre este: *credința creștinească și viața strămoșilor noștri.*

Poporul nostru nu este de ieri ori alaltăieri pe pământ, ci de multe sute de ani. Și dacă ne întrebăm cum de s'a putut păstra poporul nostru verde și sănătos până în zilele noastre, în ciuda tuturor năcazurilor și nefericirilor ce le-a avut să le îndure, inima noastră se cutremură, simțind și înțelegând, că *mâna lui Dumnezeu a ocrotit totdeauna poporul nostru și l-a ferit de perire.*

Sfânta evanghelie zice:

«*Cereți și se va da vouă, căutați și veți afla, bateți și se va deschide vouă, că tot cel-ce cere va lua, și cel-ce caută va afla, și celui-ce bate i-ze-va deschide. Și dacă sunteți voi răi și știți da cele bune fiilor voștri, cu cât mai vărtos Părintele vostru cel ceresc va da cele bune celor-ce cer dela dânsul.*» Prin aceste cuvinte sfânta evanghelie îndeamnă pe toți oamenii ca ei mai întâi de toate să se roage lui Dumnezeu și să aibă credință în Dumnezeu, fiindcă numai bunul Dumnezeu poate să ajute omului și să-l scoată din năcazuri și din primejdii.

Moșii și strămoșii noștri chiar de aceea au putut să străbată norocoși prin întunerecul și suferințele de veacuri, și să ne deie viață și nouă nepoților și strănepoților lor, *pentru că au avut credință mare și curată în Dumnezeu, căruia i-s-au rugat totdeauna fierbinte.*

Moșii și strămoșii noștri nu au avut bo-gății mari, pentru că pământurile pe cari locuiau ei cu familiile lor erau mai mult neroditoare,

decât roditoare. Și Doamne! greu e să locuești pe un pământ neroditor, fiindcă pământul acesta trebuie să-l muncești mai odată așa de greu ca pe cel roditor și totuși dă rod puțin. Sărac a fost pământul pe care au trăit strămoșii noștri, dar ei nu au pierit de foame, *fiindcă bunul Dumnezeu, căruia să rugau ei în toate zilele, să îngrija ca de pe mesele lor să nu lipsească până cea de toate zilele.*

Nici prieteni și binevoitori între oameni nu au prea avut străbunii noștri, dela cari să fie cerut în vreme de nevoie milă și ajutor, și totuși ei au izbutit să iese din năcazuri, fiindcă *bunul Dumnezeu era acela, care le trimitea în nevoie mila și ajutorul său.*

Zilele de suferințe, cari înmoaie trupul și sufletul omului, slăbindu-l, încă au fost mai număroase la străbunii noștri, decât zilele senine și de bucurie, cari fac pe om mai vioi și mai harnic. Dară nici zilele de grea și amară suferință, cari vin de obicei peste toate popoarele din lume, nu au putut să șteargă de pe fața pământului pe străbunii noștri, pentru că bunul Dumnezeu acolo este mai aproape unde primejdia este mai mare și ajută pe oamenii cu credință, ajunși la rău.

Iată deci iubiții mei cetitori!

Taina vieții poporului nostru de sute de ani până astăzi este credința în Dumnezeu.

Binecuvântată fie deci amintirea și ușoară țarina moșilor și strămoșilor noștri, cari nu pe lucruri lumești, ci pe credința în Dumnezeu și-au întemiat viața lor. Pentru că dacă ei nu aveau credința în Dumnezeu și nu trăiau o viață creștinească, noi poate nepoții și strănepoții lor nu mai eram astăzi pe pământ.

Multe popoare au pierit de pe fața lumii, fiindcă nu au avut credință în Dumnezeu și nu au trăit o viață creștinească.

Moșii și strămoșii noștri prin credință și prin viața lor creștinească ne-au arătat nouă urmașilor lor drumul cel drept și bun pe care trebuie să mergem și noi, dacă vrem să trăim și să dobândim ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Privirea și inima noastră să le ridicăm pururea spre Tatăl cel ceresc, cum au făcut și străbunii noștri, Tatălui celui ceresc să ne rugăm, în El să avem credința nețărmurită și așa să trăim precum poftesc cele zece porunci Dumnezeiești.

Pe moșii și strămoșii noștri i-a ocrotit Dumnezeu și le-a dat ajutor pentru credința lor mare și pentru viața lor curată, așa și noi dacă voim că mâna ocrotitoare a lui Dumnezeu să ne pururea peste noi, lui Dumnezeu să ne rugăm, în El să ne încredem și voia lui cea sfântă să o împlinim în toate zilele vieții noastre.

Moșii și strămoșii noștri dela începutul începutului au fost creștini adevărați, primind credința lor creștină din cel mai curat și mai sfânt izvor, dela Domnul nostru Isus Cristos și dela sfinții apostoli. Și precum apa așa și credința la izvor este mai curată și mai adevărată. Primită odată credința creștină din izvorul cel mai curat și mai adevărat, strămoșii noștri nu au mărturisit-o sus și tare numai cu gura, ci au simțit-o și cu inima.

Omul cu gura poate vorbi multe lucruri frumoase și vrednice de laudă, dară inima lui, ce nu se vede, poate fi plină de cele mai mari și mai urâte păcate; și atunci de ce folos sunt vorbele roștite cu podoabă?! Gura și inima omului trebuie să fie deopotrivă, pentru că bunul Dumnezeu ascultă ce zice gura, dar și aceia vede cu ochiul său atotpătrunzător ce simte inima și după simțirea inimii împarte ajutor sau pedepsă.

De aceea strămoșii noștri, știind că bunul Dumnezeu cunoaște și cele mai tănuite gânduri și simțiri ale omului, nici când nu au vorbit cu gura ce nu au simțit cu inima. Credința strămoșilor a izvorât deadreptul din inimă și a fost nefățărîtă, așa cum trebuie să fie credința creștinilor adevărați. Străbunii noștri nu s'au jucat cu credința lor în Dumnezeu, ci au ținut-o de cel mai curat, de cel mai sfânt și de cel mai scump simțământ al lor.

Sfânta evanghelie, în care se cuprind toate cuvintele și toate învățăturile Domnului nostru Isus Cristos s'a ținut la strămoșii noștri în cea mai mare cinste. Cum străbate de repede ploaia răcoritoare în pământul setos și uscat, așa au pătruns degrabă și ușor învățăturile sfintei evanghelii în inimile lor.

Cum a învățat Domnul nostru Isus Cristos în sfânta evanghelie, așa au crezut și au mărturisit strămoșii noștri. Anume că: *Tatăl cel ceresc este părintele lumii acesteia, El este vecinic prețutindenea de față, El vede tot și cunoaște toate gândurile, toate vorbele și toate faptele oamenilor, fie acestea cât de ascunse, și precum sunt acestea așa este și plata omului. Ochiul lui Dumnezeu nu doarme niciodată, ci veghează pururea preste lume și preste oameni.*

Tatăl cel ceresc se îngrijește, ca oamenii să aibe toate cele trebuincioase pentru trup și pentru suflet: nutremânt, vesminte, locuință, precum și prețefere.

Tatăl cel ceresc în marea sa iubire pentru oameni a trimis pe însuși fiul său, pe Domnul nostru Isus Cristos în lume, că măcar de și suferind chinuri și moarte, să rascumpere omenimea din întunerecul minții și din robia diavolului și să întemeieze sfânta biserică, care prin puterea ei, primită de sus, să conducă pe oameni la calea adevărului și a mântuirii.

Așa au crezut strămoșii noștri și au iubit mai presus de toate biserica noastră dreptmăritoare, care este păstrătoarea și chivernisitoarea tuturor învățăturilor și tainelor lui Isus Cristos. Strămoșii noștri s'au alipit cu tot sufletul lor de sfânta biserică, pentru că în sfânta biserică petrece Dumnezeu pururea și vorbește cu oamenii prin sfințele slujbe și taine, arătându-le calea cea adevărată pe care trebuie să meargă în viața aceasta. Din sfânta biserică aduceau strămoșii noștri în Dumineci și sărbători binecuvântarea lui Dumnezeu în casele și familiile lor.

Că ce mult au ținut strămoșii noștri la credință și prin credință la sfânta biserică, să vede de acolo, că ei ori unde s'au așezat, în deal ori la vale, mai înainte de toate și-au clădit biserici și au cerut dela mai marii bisericii preoți, cari să le slujască în sfânta biserică, cerând mila și darul lui Dumnezeu. În Dumineci și în sărbători copii, neveste, tineri și bătrâni la glasul duios al clopotelor se adunau din munți și văi în bisericuțele lor de lemn și împreună cu preoții și cântăreții lor ridicau rugăciuni fierbinți către Dumnezeu. Tatăl cel ceresc apoi își revărsa darul său preste ei, trimitându-le pace, bunăînțelegere și fericire în familie, iară holdele le binecuvânta cu roduri.

Cine ține însă la sfânta biserică, cinstește și preoții. Strămoșii noștri dădeau cinstea cuvenită preoților lor, știind că preoții sunt slujitorii sfinți ai lui Dumnezeu și jurați pe sfânta evanghelie, și așa vorbele și sfaturile lor nu pot fi decât bune și folositoare. La rândul lor preoții asemenea își puneau sufletul pentru mântuirea fiilor lor sufletești. Pe vremurile acestea fericite se împlineau cuvintele sfintei scripturi, care zice: *o turmă și un păstor să fie.*

Bunul Dumnezeu de multeori a pus la încercare credința strămoșilor noștri ca și pe cea a lui Iov, trimitându-le suferințe grele, dar ei au rămas cu toate acestea statornici în credința lor, pentru nimic în lume n'ar fi schimbat-o.

Așa au ținut moșii și strămoșii noștri cu tăria oțelului la biserică, la preoțime și la credința în Dumnezeu. Prin credința ferbinte în Dumnezeu au dobândit străbunii noștri binecuvântarea cerească și prin binecuvântarea aceasta s'a păstrat viața neamului nostru până astăzi. *Nu din puterile noastre am trăit și trăim pe acest pământ, ci din voia și cu ajutorul lui Dumnezeu, carele a făcut cerul și pământul.*

Credința în Dumnezeu sfințește pe om trezește în el toate pornirile bune și adoarm, toate patimile stricacioase. Toate faptele mărețe și frumoase ale strămoșilor noștri au răsărit din credința lor în Dumnezeu, le-a luminat cărările bune în decursul veacurilor. Credința mare în Dumnezeu i-a făcut până la moarte răbdători

pe strămoșii noștri. Credința mare în Dumnezeu i-a făcut să lupte până la moarte pentru limba, legea și glia lor, pentru aceste trei comori, pe cari să razimă și viața noastră celor de astăzi. Astfel putem zice, că tot ce avem și tot ce suntem, avem și suntem numai prin credința în Dumnezeu a moșilor și a strămoșilor noștri.

Dacă moșii și strămoșii noștri nu ar fi avut așa mare și curată credință în Dumnezeu, precum au avut-o de fapt, istoria poporului nostru, ca și a altor popoare, se încheia demult cu moartea.

Vai și amar de acel popor pe lume, care nu are credință în Dumnezeu, pentru că acel popor, fie cât de bogat, cât de puternic și cât de învățat, se aseamănă cu un măr frumos pe dinafară, însă putred pe dinlăuntru.

De aceea iubii mei cetitori, să ne ferim de necredință și să urmărim pilda strămoșilor noștri, cari prin credință în Dumnezeu s-au susținut pe pământ au făcut fapte mărețe și ne-au dat viață și nouă nepoșilor și strănepoșilor lor.

(Urmează)

Ș T I R I

Personal. Prea Sfinția Sa a plecat Dumineca trecută la Sibiu și de acolo mai departe în misiunea specială, ce i-s-a încredințat din partea marelui sfat în ședința dela Alba-Iulia.

Fundațiunea asesorului consistorial Ștefan Hanu s'a sporit în săptămâna trecută cu următoarele contribuiri: Cornel Otonoga (tatăl și fiul) 150 cor., Petru Popoviciu, neguțător în Caransebeș 100 cor. Adaugând aceste 250 cor., la suma fie 3320 cor., publicată în Nrul trecut, starea prezentă a colectei e de 3570 cor.

Fundațiunea „Doda“. Sora reposatului general Traian Doda a destinat 16.000 cor. pentru o fundațiune din a cărei venit să se susțină elevi gr. or. români, de origine din fostul confiniu militar romano-banatic, cari cercetează vre-o școală militară și fiindcă administrarea fundațiunii și distribuirea venitului s'a fost concretizat la timpul său ministeriului de război din Viena, în urma situației schimbate s'au făcut acum pașii de lipsă, ca fundațiunea aceasta, care în intretimp a crescut aproape la 23.000 cor., să se estradea în posesiunea poporului român.

Datele statistice despre averile comunelor bisericesti pentru anul 1918 sunt a se înainta Oficiilor protopopești până la finea lunii lui Ianuarie 1919, unde se vor compune într'un conspect după formularul uzuat, care conspect se va subșterne Consistorului eparhial cel mult până la 1 Martie 1919.

Examen de cvalificație preotească au făcut absolvenții de teologie: Cornel Făraș, Tiberiu Mărgineanțu, Ioan Popa și inv. Samson Logojan.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Episcopul Ierusalimului s. Narcis era acuzat de cătră niște răufăcători, pe cari el i-a muștrat aspru pentru faptele lor scandaloase, a fi părtaș la fapte de rușine. Judecătorul nu voia să deie crezământ acuzelor aduse contra episcopului, ei însă întăreau acestea prin jurământ și blăsteme înfloritoare față de ei înșiși. Unul a zis: Focul să mă mistue dacă jur strâmb. Al doilea zicea: Tot corpul să-mi fie lepros dacă acuza mea e minciună. Al treilea striga: Să orbesc dacă afirmarea mea e neadevărată. Și ce au dorit ei să întărească prin depunerea jurămintelor false s'a întâmplat întocmai cu ei. Cel dintâi cu întreaga lui familie a ars în casa proprie izbucnind noaptea un foc teribil, iar al doilea a fost întreg cuprins de lepră. Iar când al treilea a văzut pedeapsa lui Dumnezeu asupra acestora, s'a întristat foarte și a început a-și plânge jurământul fals atât de amar și îndelungat încât a orbit.

Bibliograrii

A apărut: „*Biblioteca Semănătorul*“ Nr. 40 conținând **Cântări naționale** și anume: 1. Deșteaptă-te române. 2. Trei colori. 3. Pe-al nostru steag. 4. Răpirea Basarabiei. 5. Hora Sinaiei. 6. Drum bun.. 7. Hora dela Plevna. 8. Hora Rezbelului. 9. Cântec de războiu. 10. Vivat țara mea. 11. Limba românească. 12. Latina giță. 13. Fii ai României. 14. Sunt vânător... 15. Trecerea Dunării. 16. Hora Severinului. 17. Hora Unirii. 18. Hora dela Grivița. 19. Hora Dorobanților. 20. Marșul anului 1848. 21. Marșul lui Iancu. 22. Marșul lui Mihail Vițeazul. 23. Marș ostășesc. 24. Calcă române. 25. Auzi buciurnul ca sună. 26. Haideți frați cu arma în mână. 27. Mama lui Ștefan cel mare. 28. Ce e patria română. 29. Românul cătră Tătar. 30. Frunzuliță de stejar. 31. Adio la arpași. 32. Cea din urmă noapte a lui Mihail cel mare. 33. Peneș Curcanul etc. Prețul 80 fil. plus 20 fil. pentru porto. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad (Deák Ferencz u. 35).

A apărut: 1. *Politeul național de Nicolae Jugănar.* Două exemplare costau 1 cor. 2. „*Deșteaptă-te române*“, imnul național de Andrei Mureșianu. Prețul 1 cor. Mai puțin de 10 exemplare nu se expediază. Comandele se fac la Nicolae Jugănar, Logoji, strada Tuncii Nr. 6. 3. „*Marșul legionarilor români*“ compus pe textul de I. Broșu pentru voce și pian de Timotei Popovici, Sibiu, str. Cîsnădiei 7. Prețul 1 ex. 5 cor. plus porto.

„Calendarul Românului“,

adeacă cel al eparhiei noastre, redactat cu deosebită îngrijire a apărut.

Cei-ce doresc acest calendar indispensabil pentru fiecare casă românească, să grăbească a-l comanda, iar cei cari restează cu prețul din anul trecut, să-și achite datoria.

Costă numai 2 cor. plus porto postal.